

Les amis des migrants suédophones en France

Migrations– och asylpakten

Sammanfattande rapport

Melissa Jolly-Jansson

Juni 2025

Översättning från franska: Malin Kihlberg

Några ord från LAMSF

Vi hade det stora nöjet att ta emot Melissa Jolly-Jansson som praktikant 2025. Det är omöjligt att lista allt hon bidrog med, men denna rapport visar tydligt på hennes engagemang och professionalism. Vår tacksamhet är enorm.

Vi vill också tacka Malin Kihlberg som tagit Melissas insats ett steg till och översatt rapporten till svenska.

Melissa och Malin har gjort ett enastående arbete och denna rapport ger en god bild av migrations– och asylpakten. För alla detaljer, läs mer här:

https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/migration-and-asylum/pact-migration-and-asylum_sv

LAMSF – Les Amis des Migrants Suédophones en France
92 rue de la Réunion, 75020 PARIS
info@lamsf.fr – www.lamsf.fr
Association 1901 – Identification R.N.A. W751254750
SIRET 903 653 665 00013

Innehållsförteckning

EU:s nya asyllagar	3
Förord	4
1. Skyddsgrundsförordningen	5
Grundläggande ändringar med den nya förordningen	5
Vilka är de specifika kriterierna för att få asyl i EU?	6
Fastställande av personer som beviljats internationellt skydd och personer med specifika behov	7
2. Direktivet om mottagningsvillkor	9
Huvudbestämmelser	9
3. Eurodacförordningen	12
Drastisk utökning av Eurodacs roll	12
Datainsamling: Fler typer av data, fler personer	12
Förbättrad interoperabilitet och statistik	12
Lagringsperioder och dataskydd	12
4. Förordningen om asyl- och migrationshantering	14
Ikraftträdande och mål	14
Kriterier för sökande	14
Ansvarskriterier	15
Överföringsförfarande	17
Ramverk för migrationshantering och solidaritet	18
5. Förordningen om asylförfaranden	19
Total harmonisering	19
Nödvändiga skyddsåtgärder för sökande	19
Asylförfarandets början	20
Prövning av ansökningar och tidsramar för beslut	20
6. Förordningen om krissituation och force majeure-situationer	22
Principer och tillämpningsområde	22
Aktiveringsprocessen	22
Åtgärdernas varaktighet	23
Några slutsatser	24
Vem är ansvarig för asylansökan?	24
Dublin och ansvarstiden	24
Harmonisering av reglerna	24
Bibliografi	26

EU:s nya asyllagar

Efter åtta års förhandlingar antogs 2024 den Europeiska unionens migrations- och asylpakt som träder i kraft den 1 juli 2026. Den 10 april 2024 godkände Europaparlamentet de tio texter som utgör lagstiftningspaketet (nio förordningar och ett direktiv). Beslutet godkändes därefter av rådet den 14 maj 2024 trots starkt motstånd från Ungern och Polen, liksom Österrike och Slovakien när det gäller vissa texter.

Detta lagstiftningspaket är avsett som ett svar på de brister i EU:s migrationspolitik, som blev särskilt tydliga under migrationskrisen 2015–2016. De antagna åtgärderna verkar dock inte medföra någon radikal förändring utan snarare vara en förlängning av befintliga strategier. De förespråkar en repressiv och säkerhetsbaserad strategi, inriktad på kontrollerad invandring och utvisningar, i stället för en mottagningspolitik som skulle garantera och skydda individers värdighet och grundläggande rättigheter.

I den här rapporten görs en noggrann genomgång av de förordningar och direktiv som utgör den nya migrationspakten. Vi kommer att fokusera på att identifiera de viktigaste förändringarna som införs och mer specifikt deras potentiella inverkan på de svensktalande asylsökande i Frankrike som LAMSF hjälper dagligen.

Förord

Även om denna rapport kan tyckas lång är det i själva verket en starkt kondenserad sammanfattning av migrations- och asylpakten, som omfattar ett tiotal olika förordningar och direktiv, som alla är både långa och komplexa. Varje text innehåller artiklar som ofta är väldigt tekniska och jag har gjort mitt bästa för att inrikta mig på det väsentliga.

Migrationspakten omfattar även andra aspekter som förordningen om inresekontroller, som inte berör oss direkt. Rapporten fokuserar därför enbart på de texter som har en konkret inverkan på LAMSF:s arbete från och med ikraftträdandet av de nya bestämmelserna som är planerade till den 1 juli 2026.

Förordningar och direktiv presenteras i den här ordningen:

1. Skyddsgrundsförordningen
The Qualification Regulation
2. Direktivet om mottagningsvillkor
The Reception Conditions Directive
3. Eurodacförordningen
The Eurodac Regulation
4. Förordningen om asyl- och migrationshantering
The Asylum and Migration Management Regulation
5. Förordningen om asyلفörfaranden
The Asylum Procedure Regulation
6. Förordningen om krissituationer och force majeure-situationer
The Crisis and Force Majeure Regulation

Jag har försökt att presentera informationen så klart som möjligt i form av punkter. Förmodligen saknas några punkter som hade varit värda att utvecklas vidare – jag avser inte att vara uttömmande. De delar jag tycker är mest betydelsefulla eller som sannolikt har en betydande inverkan har gulmarkerats. Jag har också lagt till en slutsats för att förtydliga det hela i slutet av rapporten.

Målsättningen med den här rapporten är också att ge en inblick i den anda som pakten har skrivits i. En EU-text är framför allt en politisk kompromiss, en gemensam ram, som när den en gång antagits, kommer till uttryck i 27 olika nationella tolkningar. De senare övervakas av EU-institutionerna men är aldrig helt identiska. Den konkreta tillämpningen på plats kan alltså skilja sig åt, ibland avsevärt, från den ursprungliga avsikten. Därför är det fortfarande svårt att säga hur situationen i praktiken faktiskt kommer att se ut 2026.

Den här rapporten har skrivits på franska eftersom det är mitt starkaste språk. Tveka inte att översätta den till svenska om behov finns. Jag hoppas att den ska vara till hjälp. Jag har i alla fall lärt mig mycket genom att förbereda den – och om ni har frågor kan ni alltid höra av er till mig!

Melissa Jolly-Jansson

1. Skyddsgrundsförordningen

För att citera EU-kommissionens ambitiösa mål: "Förordningen syftar till harmonisering, vilket säkerställer att medlemsländerna tillämpar gemensamma kriterier för att fastställa vilka personer som är i behov av skydd, och att de beviljar och upprätthåller en gemensam uppsättning rättigheter för dessa personer. Den ökade rättsliga säkerheten och transparensen bör leda till jämlik behandling inom hela EU och en minskning av sekundära förflyttningar mellan medlemsländerna."

Kontext

- Problem som identifierats av kommissionen (rapport 2019): (som LAMSF fullt ut kan bekräfta.)
 - Skillnader i erkännandegrad för ansökningar från samma ursprungsland.
 - Olika tolkningar av termer och varierande nationell praxis (uppehållstillstånd, socialhjälp, osv.).
 - Olika metoder för att fastställa information om ursprungsland.
 - Konflikt mellan information om ursprungslandet och individuell trovärdighet.
 - Praktiska hinder för tillgång till rättigheter (anställning, utbildning, etc.).
 - **Mål: Harmonisera praxis för att minska sekundära förflyttningar och rädslan för irreguljär migration. (Det här är paktens huvudfråga, som i stora drag fungerar som en ledstjärna för EU-kommissionen.)**

Grundläggande ändringar med den nya förordningen

Från direktiv till förordning: Fler begränsningar för medlemsländerna

- Förut: Tidigare lagar om berättigande till skydd var direktiv. Detta innebar att medlemsländerna var tvungna att uppnå ett specifikt resultat, men de förblev fria att välja hur de skulle införliva det i sin egen lagstiftning. Detta lämnade manöverutrymme.
- Nu: Lagen från 2024 är en förordning. Det är en text som är direkt tillämplig i alla medlemsländer, utan att de behöver införliva den i sin nationella lagstiftning. Förordningen är bindande i sig själv, vilket bör stärka enhetligheten.

Harmonisering av standarder: slutet på "strängare" kriterier

- Förut: Direktiven fastställde minimistandarder. Medlemsländerna kunde besluta att vara mer "generösa" och bevilja bredare skydd, så länge detta var förenligt med direktiven. Det fanns ett "golv" men också ett "tak" för tolkning av Europeiska unionens domstol (EU-domstolen).
- Nu: Förordningen från 2024 tar bort möjligheten att fastställa högre standarder. I princip kommer standarderna att bli enhetliga i hela EU. **Det innebär att kriterierna för att beviljas asyl kommer att vara desamma, till exempel i Frankrike och Sverige. Ett av**

länderna kan alltså inte besluta att vara mer skyddande än det andra när det gäller de huvudsakliga definitionerna av asyl. ⚠️

Nationella skyddsstatus: En viktig skillnad

Medlemsländerna har fortfarande möjlighet att skapa sina egna humanitära skyddsstatusar. Förordningen insisterar dock på att dessa nationella skyddsstatusar måste vara tydligt åtskilda och inte förväxlas med flyktingstatus eller subsidiärt skydd, som nu är harmoniserade på europeisk nivå. På det här sättet skapas entydighet och säkerhet om att det skydd som erbjuds på EU-nivå förblir den huvudsakliga referensramen.

De avsnitt i den nya förordningen som gäller flyktingar bygger fortfarande på **Genèvekonventionen från 1951**. De beskriver definitionen av "flykting" och dess sammanhängande rättigheter. EU-domstolens rättspraxis om de gamla direktiven är fortfarande relevant och införlivas eller bekräftas ofta till och med i den nya texten.

Vilka är de specifika kriterierna för att få asyl i EU?

I skyddsgrundsförordningen specificeras villkoren för att beviljas internationellt skydd, vilka är indelade i två kategorier: **flyktingstatus och subsidiärt skydd** (alternativt skyddsbehövande).

Flyktingstatus (baserat på Genèvekonventionen)

För att erkännas som flykting måste en person ha en välgrundad fruktan för förföljelse i sitt ursprungsland. Denna förföljelse måste vara kopplad till ett av följande fem skäl:

- Ras: Detta inkluderar etnicitet, gemensam härkomst etc.
- Religion: Religiösa övertygelser (eller brist på dem), medlemskap i en religiös grupp, konvertering etc.
- Nationalitet: Tillhörighet till ett land eller att vara statslös (utan nationalitet).
- Tillhörighet till en viss samhällsgrupp: Detta kriterium är ofta komplext, och förordningen ger viktiga förtydliganden:
 - Gruppen måste ha en gemensam egenskap (till exempel sexuell läggning, könsidentitet – med specifik hänvisning till könsuttryck – eller andra egenskaper som att vara offer för våld i hemmet i vissa sammanhang).
 - Denna grupp måste uppfattas som annorlunda av samhället i sitt land, eller dess medlemmar måste uppfatta sig själva som annorlunda.
 - Ingressen anger att förföljelse på grund av funktionsnedsättning också kan vara ett skäl.
- Politiska åsikter: Oavsett om de är uttryckta eller inte, om myndigheterna anser att personen omfattar dessa åsikter.

Viktiga punkter om begreppet förföljelse:

- Former av förföljelse: De kan vara mycket varierande, allt från dödshot, frihetsangrepp, tortyr och omänsklig behandling till andra allvarliga kränkningar av grundläggande rättigheter.
- Förföljare: Förföljelse kan komma från staten själv, men även från icke-statliga grupper (såsom miliser, gäng) om staten inte kan eller vill erbjuda skydd.

- Förbud mot självcensur: Förordningen förbjuder uttryckligen krav på att asylsökande döljer sin identitet eller sina övertygelser (särskilt vad gäller sexualitet eller religion) för att undvika förföljelse.
- Alternativ till internflykt (Internal Flight Alternative – IFA): Om en person säkert och lagligt kan flytta till en annan del av sitt ursprungsland och skyddas från förföljelse där, kommer hen inte att erkännas som flykting. Denna regel, som tidigare var valfri, är nu obligatorisk för alla medlemsländer. Skyddsåtgärder har dock lagts till: det är högst troligt att regeln inte gäller om starka skäl talar för att det är staten själv som står bakom förföljelsen, eftersom det då kommer an på statens myndigheter att påvisa att så inte är fallet. Sökandens personliga omständigheter och den uppmärksamhet som ges till ensamkommande barn måste beaktas.

Subsidiärt skydd (alternativt skyddsbehövande)

En person som inte uppfyller kriterierna för flyktingstatus kan beviljas subsidiärt skydd om hen riskerar allvarlig skada i det fall hen återvänder till sitt ursprungsland. Typerna av allvarlig skada definieras restriktivt:

- Dödsstraff eller avrättning.
- Tortyr eller omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning.
- Ett allvarligt och individuellt hot mot en civilpersons liv eller fysiska integritet på grund av urskillningslöst våld till följd av en väpnad konflikt (intern eller internationell). Denna sista punkt är avgörande och åberopas ofta för länder i krig som Afghanistan. Förordningen anger att även en låg våldsnivå kan vara tillräcklig om personen är specifikt drabbad, eller att extremt utbrett våld äventyrar någon individ, utan att det närmare behöver anges på vilket sätt.

Fastställande av personer som beviljats internationellt skydd och personer med specifika behov

Förordningen innehåller också förbättringar och förtydliganden när det gäller fastställande av personer som beviljats internationellt skydd och beaktande av särskilda situationer:

- Mer flexibla familjeregler: Begreppet "familjemedlem" utvidgas. Familjerelationer behöver inte längre ha funnits redan i ursprungslandet; det räcker att de har etablerats före ankomsten till landet. Vuxna barn som är beroende av föräldrarna för sin försörjning (om ett beroendeförhållande upprättas) och vuxna syskon till ensamkommande barn ingår nu. Familjemedlemmar kommer att ha rätt till uppehållstillstånd även om de inte själva uppfyller skyddskriterierna.
- Större hänsyn till kön, sexuell läggning och underåriga: Skyddet utvidgas till att omfatta könsidentitet och könsuttryck. Medlemsländer måste uttryckligen beakta kön och sexuell läggning i sin interna skyddsbedömning. Den primära bevisbördan ligger hos sökanden, men förordningen förbjuder detaljerade förhör eller närgångna tester av sexuella vanor (i linje med EU-domstolens rättspraxis gällande HBTQI-sökande).

- Särskild vikt läggs vid minderåriga:
 - Ensamkommande barn måste ha samma förmyndare under hela förfarandet.
 - Möjlighet att erkänna minderåriga barn till en annan make/maka i ett polygamt äktenskap.
 - Ålder måste beaktas vid bedömningen av det interna skyddsalternativet.
 - Förmyndare måste vara kompetenta, respektera sekretess, inte ha blivit fällda inför domstol. Underåriga har rätt att lämna in klagomål och rätt att få sina förmyndare övervakade.
- Förtydliganden om förföljelse och allvarlig skada: Utöver förbudet mot självcensur kräver begreppet "en viss samhällsgrupp" att man påvisar både hur gruppen ser på sig själv och hur den uppfattas av andra.
- Artikel 1D i Genèvekonventionen (palestinska flyktingar): Reglerna förblir oförändrade, men EU-domstolens växande rättspraxis är införlivad. Myndigheterna måste kontrollera om sökanden tvingades lämna krigsskådeplatsen, om deras säkerhet var hotad och om organisationen (t.ex. UNRWA) inte längre kunde garantera värdiga levnadsförhållanden eller minimisäkerhet.
- Information från EU:s asylbyrå: Medlemsländerna är nu skyldiga att använda den information om ursprungsland som tillhandahålls av denna byrå, vilket bör bidra till större samstämmighet.

2. Direktivet om mottagningsvillkor

Direktivet om mottagningsvillkor reglerar normer för mottagande för asylsökande i Europeiska unionen, särskilt vad gäller boende, hälsa, utbildning och tillgång till arbetsmarknaden under asyلفörfarandet.

Rättslig karaktär

Till skillnad från de nya bestämmelserna om förfaranden och kvalifikationer förblir Direktivet om mottagningsvillkor ett **direktiv**, vilket innebär att det föreskriver vissa resultat som ska uppnås, samtidigt som medlemsländerna får välja medlen för att uppnå dem. Det är det enda större asyldirektivet som bibehålls, med undantag för det om tillfälligt skydd.

Harmoniseringsnivå

Det fastställer miniminormer, i fråga om vilka medlemsländerna dock kan gå längre. Till skillnad från de andra pakttexterna, som syftar till fullständig harmonisering, tillåter detta direktiv fortfarande nationellt manöverutrymme.

Tillämpningsområde

Det gäller alla personer som har ansökt om flyktingstatus eller subsidiärt skydd, så länge de har tillstånd att vistas på territoriet, inklusive vid gränser, i territorialvattnet eller i transitområden. Familjemedlemmar omfattas också, inklusive vuxna barn i beroendeställning eller partnerskap som bildats efter avresa från ursprungslandet. Äktenskap mellan underåriga som inte erkänns enligt nationell lag anses ogiltiga.

Huvudbestämmelser

Mottagande och förmåner

- Medlemsländerna måste garantera materiella mottagningsvillkor som säkerställer en tillräcklig levnadsstandard, med respekt för mänsklig värdighet och fysisk och psykisk hälsa.
- Hälso- och sjukvård, inklusive sexuell och reproduktiv hälsa, måste tillhandahållas även om andra förmåner dras in.
- Bostäderna måste vara säkra och erbjuda en hälsosam miljö. Nya krav inkluderar könsuppdelning av badrum och toaletter och säkra utrymmen för utsatta människor.
- Vid massankomst eller katastrofer är undantag möjliga, men tillgången till hälso- och sjukvård och en levnadsstandard i enlighet med EU-lagstiftningen måste upprätthållas.

Inskränkning eller indragning av förmåner

- Endast möjligt vid våldsamt beteende, bristande samarbete eller underlåtenhet att delta i integrationsåtgärder.
- Avskaffande av sanktioner för sena ansökningar.
- Akutsjukvård måste alltid garanteras.
- Stor förändring: personer som omfattas av ett beslut om Dublinöverföring kan förlora tillgången till bostad och anställning, vilket upphäver rättspraxis relaterad till organisationerna CIMADE/GISTI och rättspraxis om anställning. (Inte automatiskt, men ändå) !

Dokumentation

- Utfärdande av ett dokument som styrker sökandens situation inom 3 dagar efter registrering.
- Resehandlingar får endast utfärdas av tvingande humanitära skäl.
- Borttagande av oproportionerliga eller diskriminerande administrativa krav.

Rörelsefrihet och frihetsberövande

- Sökande kan ställas under uppsikt i en specifik region eller särskild plats (särskilt för att förhindra att en person avviker och för Dublin-fall).
- Förbud mot förvar enbart på grund av nationalitet eller inlämning av asylansökan.
- Förvar är möjligt i sju specifika fall, med:
 - Individuell bedömning
 - Rättslig prövning inom 15 till 21 dagar
 - Regelbundna prövningar (särskilt för minderåriga)
 - Särskilda villkor för ensamkommande barn (inget fängelsestraff, ökad övervakning)
 - Skyldighet att tillhandahålla stöd anpassat till specifika fall (hälsa, sårbarhet etc.)

Tillträde till utbildning

- Barn måste ha samma tillträde till utbildning som de egna medborgarna i landet, inom högst två månader.
- Utbildningen måste vara integrerad i det nationella skolsystemet och av samma kvalitet.

Tillträde till arbetsmarknaden

- Förkortning av fristen till 6 månader efter att ansökan lämnats in (i stället för 9).
- Två nya undantag:
 - Vid påskyndad sakprövning
 - Efter delgivning om Dublinöverföring återkallas tillträdet till arbetsmarknaden (upphävande av EU-domstolens rättspraxis).

Särskilda fall

- Utökad lista: HBTQI-personer, offer för människohandel, tvångsäktenskap, rasistiskt eller religiöst våld, personer som lider av PTSD etc.
- Obligatorisk bedömning inom 30 dagar.
- Stärkta skyldigheter för myndigheter när det gäller utbildning, översättning och utnämning av ett juridiskt ombud för underåriga.
- Särskilda åtgärder för mottagande, utbildning, skydd mot våld och tillgång till hälso- och sjukvård.

Förfaranden och överklagande

- Direktivet fortsätter att gälla under överklagandeförfarandet om sökanden beviljas uppehållstillstånd.
- De som fått avslag på begäran om rättshjälp ges möjlighet att överklaga avslagsbeslutet.
- Integrering i Europeiska asylbyråns övervakningssystem, med en skyldighet att beakta dess riktlinjer och utbildningsverktyg.

3. Eurodacförordningen

Eurodacförordningen från 2024 medför grundläggande förändringar i hur uppgifter om migranter samlas in, behandlas och används inom Europeiska unionen.

Drastisk utökning av Eurodacs roll

Eurodacs roll, som tidigare främst var att stödja Dublinsystemet och finnas tillgängligt för de brottsbekämpande myndigheterna, har nu utökats avsevärt. Dess nya roll inkluderar:

- Allmänt stöd för asylsystemet.
- Bistånd vid tillämpningen av förordningen om vidarebosättning.
- Kontroll av irreguljär migration och upptäckt av sekundära förflyttningar.
- Skydd av barn och fastställande av personers identitet.
- Stöd till det europeiska systemet för reseuppgifter och resetillstånd (Etias) och informationssystemet för viseringar (VIS).
- Framställning av statistik för "evidensbaserat beslutsfattande".
- Bistånd vid genomförandet av direktivet om tillfälligt skydd.

Datainsamling: Fler typer av data, fler personer

Den typ av data som samlas in utökas också till långt mer än bara fingeravtryck. Den kommer nu att inkludera "biometriska uppgifter", inklusive "ansiktsbildsuppgifter", samt annan typ av information. Åldern för att samla in uppgifter från barn sänks från 14 till 6 år.

Förbättrad interoperabilitet och statistik

Den nya förordningen från 2024 syftar till att säkerställa större interoperabilitet med andra EU-databaser, såsom Etias och informationssystemet för viseringar. Dessutom kommer användningen av Eurodac för att generera immigrationsstatistik att utökas avsevärt.

Lagringsperioder och dataskydd

De flesta av de insamlade uppgifterna kommer att jämföras automatiskt med uppgifter som redan lagras i Eurodac. Här är de viktigaste ändringarna gällande lagringsperioder:

- Uppgifter om asylsökande kommer att lagras i tio år (ingen förändring).
- Uppgifter om personer som utan tillstånd passerat unionens yttre gräns kommer nu att lagras i fem år (i stället för tidigare 18 månader).
- För uppgifter som nyligen samlats in enligt 2024 års förordningar varierar lagringsperioderna, vanligtvis fem år.
- Vid tillfälligt skydd är lagringsperioden kopplad till skyddets varaktighet enligt EU-lagstiftningen, för närvarande högst tre år.

Precis som tidigare kommer uppgifter att raderas om individen blir medborgare i ett medlemsland. För personer som utan tillstånd passerat unionens yttre gräns kommer de dock inte att raderas om de lämnar territoriet eller får uppehållstillstånd.

Slutligen, trots den massiva ökningen av datainsamling, regleras dataskyddet fortfarande av i stort sett liknande standarder som tidigare, anpassade för att inkludera insamling av ansiktsbilder och uppgifter om säkerhetsrisker. En anmärkningsvärd nyhet är möjligheten att överföra uppgifter till länder utanför EU för återsändande.

Kort sagt kommer det nya Eurodac-systemet att samla in mycket mer data, om många fler personer, för betydligt bredare syften och med mycket längre lagringsperioder.

4. Förordningen om asyl- och migrationshantering

Ikraftträdande och mål

- Den ändrar de traditionella Dublinkriterierna gällande ansvar för asylansökningar och processen med att överföra sökande till det ansvariga medlemslandet.
- Dess mål, såsom formulerat av EU-kommissionen, är att begränsa möjligheterna till att ansvaret upphör eller överförs mellan medlemsländer. Detta syftar i sin tur till att minska möjligheterna för sökande att välja vilket medlemsland deras ansökan ska prövas i.

Kriterier för sökande

Dublinprincipen: Ansökan i det första ankomstlandet

Varje asylsökande är nu skyldig att lämna in sin ansökan i det medlemsland dit inresa först skett. Tidigare gällde denna praxis endast medlemsländerna, inte sökandena själva. I praktiken innebar det dock ofta en faktisk skyldighet för de sökande, eftersom medlemsländerna ansträngde sig för att genomdriva reglerna.

Undantag från principen om första ankomst

- Genom undantag från denna nya regel måste en sökande lämna in sin ansökan i det medlemsland som utfärdade uppehållstillståndet eller visumet.
- Om detta tillstånd eller visum har löpt ut eller återkallats måste sökanden lämna in sin ansökan i det medlemsland där hen befinner sig.

Undantag gällande mänskliga rättigheter

Undantaget i fall av allvarliga kränkningar av de mänskliga rättigheterna i det ansvariga medlemslandet, såsom det fastställts av EU-domstolen i dess tolkning av Dublin II-förordningen (NS- och ME-målen) och införlivats i Dublin III-förordningens text, bibehålls.

Detta undantag är dock ändrat: det hänvisar nu endast till artikel 4 i EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna (förbud mot tortyr eller omänsklig eller förnedrande behandling) och inte längre till "systemiska brister i asyلفörfarandet eller mottagningsvillkoren i det medlemslandet".

Ansvarskriterier

Artikel 24 – Kriteriernas ordning

- Kriterierna tillämpas i den ordning de anges i detta kapitel.
- Vilket medlemsland som är ansvarigt ska fastställas på grundval av situationen vid den tidpunkt då asylansökan först registrerades.

Artikel 25 – Ensamkommande barn

- För ensamkommande barn ska enbart kriterierna i den här artikeln tillämpas.
- Ansvarigt medlemsland är det där en familjemedlem eller ett syskon lagligen vistas, såvida det inte strider mot barnets bästa.
- Om en nära släkting (numera en tydligare definition) bor i ett annat medlemsland och kan ta hand om barnet (efter en individuell bedömning) blir det medlemslandet ansvarigt.
- Om släktingar finns i flera medlemsländer fattas beslutet utifrån barnets bästa.
- Om ingen nära släkting är närvarande är det medlemsland där ansökan först registrerades ansvarigt, om det är för barnets bästa.

Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter om: (a) formerna för att fastställa familj/släktskap, (b) kriterierna för att bevisa familjebanden, (c) kriterierna för att bedöma en släktings förmåga att ta hand om barnet.

Kommissionen ska fastställa enhetliga metoder för samråd och utbyte av information mellan medlemsländerna.

Art. 26 – Familjemedlemmar med uppehållstillstånd eller internationellt skydd

- Om en familjemedlem har uppehållstillstånd eller skyddsstatus i ett medlemsland, och båda parter skriftligen samtycker till det, är det landet ansvarigt. Detta gäller även barn som föds efter ankomsten.
- **Nytt: Skriftligt samtycke krävs nu uttryckligen.**

Art. 27 – Familjemedlemmar som också ansöker om skydd

- Om en familjemedlem också har en asylansökan under behandling i ett annat medlemsland är återförening möjlig om båda parter skriftligen visar att de är överens.

Art. 28 – Förfarande rörande familjer

Vid samtidiga eller successiva ansökningar från familjemedlemmar eller minderåriga syskon i samma medlemsland och om tillämpningen av kriterierna skulle leda till att familjemedlemmarna separerades ska ansvaret fastställas i följande ordning:

- a) Det medlemsland som på grundval av kriterierna fastställs som ansvarigt för övertagande av **flertalet** av dem.
- b) Det medlemsland som på grundval av kriterierna fastställs som ansvarigt för att pröva ansökan från **den äldsta av dem**.

- **Nytt:** Detta syftar till att förhindra splittring av familjer och förtydligar prioriteringsordningen för återförening.

Art. 29 – Uppehållstillstånd eller visum

- Det medlemsland som utfärdat ett giltigt visum eller uppehållstillstånd är ansvarigt.
- Om det finns flera dokument är prioriteringskriterierna: a) Längsta giltighetstid. b) Senaste utgångsdatum. c) Längsta uppehållsrätt.
- **Nytt:** Även om dokumentet är förfalskat eller erhållet under falsk identitet förblir medlemslandet ansvarigt, såvida inte bedrägeriet begåtts efter utfärdandet.

Art. 30 – Examensbevis eller andra kvalifikationer

- Om en asylsökande har erhållit ett examensbevis i ett medlemsland blir det landet ansvarigt om ansökan lämnas in inom sex år från det att examensbeviset utfärdades.
- Om flera examensbevis utfärdats: det som motsvarar den längsta studieperioden, annars det senast utfärdade.
- **Nytt:** Detta kriterium är helt nytt och syftar till att koppla ansvar till sökandens möjligheter till anpassning.

Art. 31 – Inresa utan visum

- Om en person reser in via ett medlemsland där hen inte behöver visum, är det landet ansvarigt.
- Om ansökan görs i ett annat land där inresande inte behöver visum, är det landet ansvarigt.
- **Nytt:** Ett nytt, tydligt kriterium för upphävt viseringskrav införs.

Art. 32 – Ansökan inom transitområdet på en flygplats

- I det fall ansökan om asyl görs i ett transitområde på en flygplats är det berörda landet ansvarigt.

Art. 33 – Olaglig inresa eller räddningsinsats till sjöss

- Vid irreguljära gränsövergångar (land, sjö, luft) är det första inreselandet ansvarigt, men endast om ansökan lämnas in inom 20 månader.

- Vid räddningsinsats till sjöss är det land som tog emot personen ansvarigt, om ansökan lämnas in inom 12 månader.
- Om personen har omfördelats till ett annat medlemsland (i enlighet med artikel 67) är det nya landet ansvarigt.
- **Nytt:** Tidsgränser införs (20 och 12 månader), och räddningsinsats till sjöss behandlas särskilt – något som tidigare inte fanns med i Dublin.

Överföringsförfarande

Utökat återtagandeansvar

Medlemsländerna måste nu också återta asylsökande som har tagits emot genom ett av EU:s, eller ett nationellt, vidarebosättningsprogram, om dessa personer flyttar irreguljärt till ett annat medlemsland.

Ingen skyldighet att pröva ansökan i ett annat medlemsland

Om en asylsökande flyttar till ett annat medlemsland är det ursprungligen ansvariga landet inte längre skyldigt att pröva ansökan; den anses då vara återkallad.

Förlängd ansvarsperiod

Medlemsländerna förblir ansvariga under en längre period (reviderade regler om ansvarsupphörande).

Förkortade tidsfrister

- Tidsfristerna för att begära ansvarsövertagande för eller återtagande av en asylsökande är nu kortare.
- Tidsfristerna för att svara på dessa ansökningar har också förkortats.

Beslut om överföring

- Om en begäran godkänns måste det begärande medlemslandet fatta ett beslut om överföring inom två veckor.
- Om ett land inte svarar på en begäran om överföring inom den angivna tidsramen (vanligtvis två till tre veckor, beroende på hur brådskande situationen är) anses tyst godkännande av överföringen föreligga.

Tidsfrist för överföring

- Överföringen måste alltid ske inom sex månader från det att ansökan har godkänts eller från det slutgiltiga beslutet i överklagandet.
- **Förlängt undantag:** Om asylsökanden gömmer sig förlängs denna period till tre år (i

stället för tidigare 18 månader). ⚠️

- **Ny grund för förlängning:** Denna treårsperiod gäller även om asylsökanden:
 - fysiskt motsätter sig överföringen,
 - avsiktligt ser till att hens tillstånd inte medger överföring,
 - eller inte uppfyller de medicinska kraven för överföringen.

Ramverk för migrationshantering och solidaritet

Europeisk solidaritetsram

Varje år måste kommissionen föreslå en genomförandeakt för att inrätta en solidaritetsram, avsedd att möta framtida behov.

Denna samarbetsram måste omfatta minst:

- 30 000 omfördelningar (asylsökande eller personer som beviljats internationellt skydd).
- 600 miljoner euro i ekonomiska bidrag.

Dessa belopp är obligatoriska minimigränser. Om behoven ökar måste andelen omfördelningar och ekonomiska bidrag bibehållas (till exempel skulle 45 000 omfördelningar motsvara 900 miljoner euro).

Användning av solidaritetsramen

- Medlemsländer som fastställts vara utsatta för migrationstryck kan använda denna solidaritetsram.
- Andra medlemsländer kan begära att få använda den: EU-kommissionen bedömer, rådet beslutar.
- Vid betydande tryck kan ett medlemsland begära att hela eller delar av dess åtagande i solidaritetsramen kompenseras.
- Ett medlemsland kan också avstå från att överföra asylsökande som det annars skulle vara ansvarigt för att återsända och besluta att självt behandla deras asylansökningar (till exempel behåller Tyskland 5 000 asylsökande som annars skulle ha överförts till Grekland).

De viktigaste nyheterna gäller minskade möjligheter att överklaga överföringar, den villkorliga förlusten av vissa rättigheter vid sekundära förflyttningar, stärkta skyldigheter, längre ansvarsperioder och kortare tidsfrister för administrativa beslut. Detta minskar asylsökandes rättigheter, särskilt när det gäller överklagande av överföringar, vilket skulle kunna begränsa antalet överklaganden till EU-domstolen.

När det gäller solidaritet mellan medlemsländerna prioriteras en mer frivillig omfördelning, eftersom tidigare skyldigheter inte har respekterats. Det underliggande problemet kvarstår dock: bristen på genuin solidaritet.

5. Förordningen om asylförfaranden

Den nya förordningen om asylförfaranden har flera ambitiösa mål på pappret: att **effektivisera, förenkla och harmonisera** hur asylansökningar handläggs i Europeiska unionen. Målet är att inrätta ett gemensamt förfarande för internationellt skydd (vilket kan verka intressant vid första anblicken).

För att citera EU-kommissionen: Inför de "nuvarande olikartade förfarandena" i medlemsländerna anser EU-kommissionen att ansökningar "bör prövas enligt ett förfarande som styrs av samma regler, oavsett vilket medlemsland som ansökan lämnas in i". Denna standardisering syftar till att säkerställa rättvisa i handläggningen av ansökningar om internationellt skydd, tydlighet och rättssäkerhet för den enskilda sökanden och i slutändan **att begränsa sekundära förflyttningar av asylsökande inom EU** (de sätter det i slutet, som grädden på moset, men i själva verket är det hela poängen).

Total harmonisering

En viktig punkt skiljer denna nya förordning från direktivet från 2013 som den ersätter: det är inte längre en enkel åtgärd som fastställer miniminormer. Förordningen **harmoniserar nu asyllagstiftningen fullt ut**. Det här innebär att medlemsländerna måste tillämpa reglerna mycket mer enhetligt, med nationell flexibilitet begränsad till fall som uttryckligen anges i texten. Det belyser de ändringar som gjorts i EU:s regler för beviljande av asyl (se del 1). Det är också en övergång från ett direktiv till en förordning (se även skyddsgrundsförordningen del 1).

Kommissionen måste lägga fram en "gemensam genomförandeplan" för rådet inom tre månader efter ikraftträdandet av förordningarna om asylförfaranden och förordningarna om återvändandeförfaranden (den planerar att offentliggöra den tidigare, i juni). **Medlemsländerna måste å sin sida utarbeta sina nationella genomförandeplaner senast den 12 december 2024**. Det återstår att se vad dessa planer faktiskt kommer att resultera i.

Nödvändiga skyddsåtgärder för sökande

Trots målet om harmonisering och kontroll bibehålls viktiga skyddsåtgärder för sökande:

- Rätt att stanna kvar på territoriet: Sökande behåller rätten att stanna kvar på medlemslandets territorium tills ett beslut har fattats om deras ansökan i första instans. Denna rätt är inte absolut och omfattas av begränsade undantag.
- Undantag från rätten att stanna kvar: Dessa undantag inkluderar upprepade ansökningar, situationer som involverar en europeisk arresteringsorder eller utlämning till ett land utanför EU (förutsatt att det inte finns någon risk för refoulement, dvs. återsändande till ett farligt land) och ett nytt undantag av skäl som rör den allmänna säkerheten.

- Förfarandegarantier bibehålls: Befintliga regler om personliga intervjuer, rättsligt bistånd, särskilda skyddsåtgärder för utsatta personer och läkarundersökningar bibehålls, med vissa justeringar. Till exempel är inspelning av personliga intervjuer nu obligatorisk.
- Ny bestämmelse: En ny bestämmelse gäller bedömning av sökandes ålder.

Asylförfarandets början

Förordningen förtydligar processen för att lämna in och registrera asylansökningar. Den upprätthåller en grundläggande regel, som redan fastställts genom EU-domstolens rättspraxis: asylsökande måste ha en "faktisk möjlighet" att lämna in sin ansökan. Detta innebär att medlemsländer inte får införa större hinder för tillgången till förfarandet, såsom att begränsa antalet personer vid gränserna, kräva en förhandsansökan från utlandet eller avvisa personer utan att pröva deras ansökan, inklusive i så kallade "instrumentaliseringssituationer" (när migranternas ankomst används för politiska syften).

Prövning av ansökningar och tidsramar för beslut

Förordningen syftar till att harmonisera handläggningstider för asylansökningar:

- Allmän tidsfrist: Standardtiden för att meddela ett beslut är fortfarande sex månader.
- Förlängningar: Denna tidsfrist kan förlängas med ytterligare sex månader (i stället för tidigare nio månader) i tre specifika fall: om ansökan innehåller "komplexa fakta- eller rättsfrågor", om staten står inför ett "oproportionerligt stort antal" samtidiga ansökningar, eller om sökanden inte samarbetar.
- Osäker situation: En ytterligare förlängning är möjlig, upp till totalt 21 månader efter inlämnandet, om situationen i ursprungslandet är "osäker" och "förväntas vara tillfällig".

Andra specifika tidsfrister anges för:

- Beslut om nekad prövning: Två månader för beslut som avvisar en ansökan, och endast tio arbetsdagar om orsaken är relaterad till ett återvändandeförfarande.
- Påskyndade förfaranden: Tre månader för ansökningar som behandlas genom ett påskyndat förfarande.
- Återförvisade ärenden: En obestämd tidsfrist (men en som måste vara kortare än normala tidsfrister) anges när ansökan återförvisas av en domstol till förvaltningen för ett nytt beslut.

En viktig nyhet är skyldigheten att meddela beslut om återvändande när asylansökan avslås, i enlighet med återvändandedirektivet.

Nekad prövning av ansökningar: Närmare bestämmelser

Ändringar görs också i reglerna för nekad prövning av asylansökningar. Dessa gäller främst ansökningar som EU anser redan har behandlats, eller som bör behandlas någon annanstans:

- Upprepade ansökningar: Precis som tidigare kan prövning av ansökningar nekas om de är "upprepade ansökningar" och inte innehåller "nya relevanta faktorer".
- Första asylland eller säkert tredjeland: En ansökan kan nekas prövning om principerna om "första asylland" eller "säkert tredjeland" gäller.
- Annat internationellt skydd: En ansökan kan också nekas prövning om ett annat medlemsland redan har beviljat sökanden internationellt skydd.

6. Förordningen om krissituation och force majeure-situationer

Införande av en fristående förordning om undantag vid migrationskris. Denna text föreskriver exceptionella undantag från de vanliga reglerna i Dublinförordningen och förordningen om asyلفörfaranden.

Principer och tillämpningsområde

Denna krisförordning styrs av strikta principer. Det är tydligt att den "inte påverkar de grundläggande principerna och skyddsåtgärderna" i befintliga förordningar. De tillfälliga åtgärder som den godkänner måste uppfylla kraven på nödvändighet och proportionalitet, vara "ändamålsenliga för att uppnå de fastställda målen" och framför allt måste de säkerställa rättigheterna för asylsökande och personer som beviljas internationellt skydd. De måste också överensstämma med medlemslänternas skyldigheter enligt EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna, internationell rätt och unionens existerande asylregelverk.

De åtgärder som antas enligt förordningen "ska enbart tillämpas i den utsträckning som är strikt nödvändig med hänsyn till vad situationen kräver, på ett tillfälligt och begränsat sätt, och endast under exceptionella omständigheter."

Förordningen gäller för två typer av "krissituationer" och för "force majeure-situationer":

1. "Massankomst" av asylsökande.
2. En "instrumentaliseringsskris": Det här är en situation där ett tredjeland eller en fientlig icke-statlig aktör uppmuntrar eller underlättar förflyttningen av icke-EU-medborgare eller statslösa personer mot EU:s yttre gränser eller mot ett medlemsland. Syftet med dessa åtgärder måste vara att destabilisera unionen eller ett medlemsland, och de måste kunna äventyra ett medlemslands väsentliga funktioner (såsom upprätthållandet av lag och ordning eller nationell säkerhet).

Aktiveringsprocessen

Processen för att aktivera denna förordning inleds med en begäran från ett medlemsland som anser sig befinna sig i en krissituation eller en force majeure-situation. Denna begäran vidarebefordras sedan till EU-kommissionen.

Kommissionen har två veckor på sig att bedöma situationen och fatta ett beslut. Om situationen bekräftas antar rådet ett beslut som anger den kombination av undantag från den europeiska asyrrätten som är tillåten för det berörda landet. Detta beslut kan också innefatta en "solidaritetsåtgärdsplan" eller identifiera icke-EU-medborgare som är "instrumentaliserade".

Åtgärdernas varaktighet

De åtgärder som vidtas enligt denna krisförordning är inte permanenta. Rådets beslut kan endast gälla under en period av maximalt ett år:

- Inledningsvis är det giltigt i tre månader.
- Denna period kan, med kommissionens godkännande, förlängas med ytterligare tre månader.
- Ett nytt beslut av rådet kan sedan ändra det eller förlänga det med ytterligare tre månader.
- Slutligen är en sista förlängning på tre månader möjlig om EU-kommissionen godkänner det.

Den här mekanismen syftar till att ge medlemsländerna flexibilitet och anpassningsverktyg i exceptionella situationer, samtidigt som man "försöker upprätthålla ett ramverk för grundläggande rättigheter för asylsökande".

För att lära dig mer om vad denna förordning innebär i händelse av en kris kan du ta en titt på förordningen här: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/1359/oj/eng>.

Några slutsatser

Den nya pakten om asyl och migration presenteras som ett stort steg framåt. Tanken är att förenkla och harmonisera asylförfarandena i hela EU. Det uttalade syftet: att säkerställa att ansökningar behandlas på samma sätt, oavsett land, för större rättvisa och för att förhindra att asylsökande flyttar till ett annat land bara för att pröva lyckan igen (de så kallade "sekundära förflyttningarna"). Det är tydligt att det här är huvudfrågan.

Men vid närmare granskning kan man undra om denna pakt verkligen kommer att förenkla allting, eller om den i stället kommer att försvåra de asylsökandes liv. (Jag antar att du redan har ett hum om svaret på den frågan.)

Vem är ansvarig för asylansökan?

En av de saker som förändras är att ansvaret för att ansöka om asyl i det allra första ankomstlandet nu tydligt läggs på sökandens axlar. Tidigare låg detta ansvar på pappret mer hos medlemsländerna. I praktiken blev det ändå ofta så här, så det kanske inte är en revolution, men budskapet är tydligt: pressen ligger på individen.

Dublin och ansvarstiden

Dublinsystemet, som avgör vilket land som ansvarar för en ansökan, varken uppmjukas eller avskaffas, långt därifrån. Systemet med det första inreselandet i EU, där asylsökanden reser in på EU:s territorium, stärks nu avsevärt. Och om en asylsökande "avviker" efter ett överföringsbeslut, kan det land som ansvarade för deras ansökan nu ta tillbaka dem i tre år, i stället för som tidigare 18 månader. Tre år är en väldigt lång tid att behöva gömma sig.

Harmonisering av reglerna

Förordningen om fastställande av vilka personer som är berättigade till skydd (2024/1347) syftar till att göra asylreglerna mer enhetliga i EU. Den tar bort medlemsländernas möjlighet att ha strängare kriterier för att bevilja asyl. Därför borde grunderna för att anses vara förföljd i teorin vara desamma i Frankrike och Sverige.

På pappret betyder detta att det inte längre borde vara "lättare" att få asyl i Frankrike. Men eftersom det alltid finns ett "men" betyder "harmonisering" inte att allt kommer att vara helt identiskt. Tjänstemän på plats kommer fortfarande att ha ett visst bedömningsutrymme, och det är här skillnader kan fortleva. Dessutom skulle denna "standardisering" faktiskt kunna sänka skyddsstandarderna. Förordningen om fastställande av vilka personer som är berättigade till skydd tar upp och specificerar kriterierna för asyl från Genèvekonventionen, men den hindrar medlemsländerna från att fastställa högre skyddsstandarder än de som definieras på europeisk nivå. (Det enda sättet att fastställa högre standarder är att skapa en ny

skyddskategori, skild från både flyktingstatus och subsidiärt skydd.)

Rent konkret, även om de grundläggande reglerna i stort sett förblir desamma, har mekanismerna skärpts. Om du redan har varit under Dublinförfarandet med Sverige är det mer sannolikt att du automatiskt återsänds dit. Sverige förblir ansvarigt för ditt ärende under en längre period. Och om landet inte svarar på en återvändandebegäran inom tidsfristen anses dess tystnad nu vara ett godkännande. Precis som tidigare, om överföringen inte sker inom sex månader, blir det land där personen befinner sig (till exempel Frankrike) ansvarigt. Kort sagt, sannolikheten för överföring ökar på pappret, men allt beror på hur Frankrike tillämpar dessa regler i praktiken.

Sammanfattningsvis är denna nya pakt avsedd att vara mer konsekvent och förmodligen ämnad att avskaffa Dublinsystemet, men den verkar framför allt vilja skärpa reglerna för beviljande av asyl och stärka regeln om första inreseland. Asylsökanden kommer att ha större ansvar och längre tidsfrister för övertagande hängande över sig. Det kommer att bli nödvändigt att, med nationella implementeringar, verifiera om denna strategi, som antas bromsa rörligheten mellan länder, inte i stället kommer att skapa nya svårigheter.

Bibliografi

France Culture. (2024). *Pacte asile et migration : opportun ou opportuniste ?* [online] Available at: <https://www.radiofrance.fr/franceculture/podcasts/l-esprit-public/pacte-asile-et-migration-opportun-ou-opportuniste-5133312> [Accessed 1 Jul. 2025].

La Cimade (2024). *Décryptage du pacte européen sur la migration et l'asile*. [online] La Cimade. Available at: <https://www.lacimade.org/publication/decryptage-du-pacte-europeen-sur-la-migration-et-lasil-e/>.

Migration and Home Affairs. (2024). *Pacte sur la migration et l'asile*. [online] Available at: https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/migration-and-asylum/pact-migration-and-asylum_f_r.

Peers, S. (2024a). *EU Law Analysis: The new EU asylum laws, part 7: the new Regulation on asylum procedures*. [online] EU Law Analysis. Available at: <https://eulawanalysis.blogspot.com/2024/04/the-new-eu-asylum-laws-part-7-new.html>.

Peers, S. (2024b). *Resistance is futile: the new Eurodac Regulation – part 4 of the analysis of new EU asylum laws*. [online] Blogspot.com. Available at: <https://eulawanalysis.blogspot.com/2024/03/resistance-is-futile-new-eurodac.html>.

Peers, S. (2024c). *The new EU asylum laws, part 6: the new Dublin rules on responsibility for asylum-seekers*. [online] Blogspot.com. Available at: <https://eulawanalysis.blogspot.com/2024/04/the-new-eu-asylum-laws-part-6-new.html>.

Peers, S. (2024d). *The new EU asylum laws, part 8: the 'crisis' Regulation – and conclusions*. [online] Blogspot.com. Available at: <https://eulawanalysis.blogspot.com/2024/04/the-new-eu-asylum-laws-part-8-crisis.html>.

Peers, S. (2025a). *The New EU Asylum Laws, part 1: the Qualification Regulation*. [online] Blogspot.com. Available at: <https://eulawanalysis.blogspot.com/2023/12/the-new-eu-asylum-laws-part-1.html> [Accessed 1 Jul. 2025].

Peers, S. (2025b). *The New EU Asylum Laws, part 2: the Reception Conditions Directive*. [online] Blogspot.com. Available at: <https://eulawanalysis.blogspot.com/2024/01/the-new-eu-asylum-laws-part-2-reception.html>.

Peers, S. (2025c). *The New EU Asylum Laws, part 3: the Resettlement Regulation*. [online] Blogspot.com. Available at: <https://eulawanalysis.blogspot.com/2024/01/the-new-eu-asylum-laws-part-3.html>.

Rédaction Toutel'Europe (2024). *Qu'est-ce que le Pacte européen sur la migration et l'asile ? – Touteurope.eu*. [online] Touteurope.eu. Available at: <https://www.touteurope.eu/l-ue-dans-le-monde/que-contient-le-pacte-europeen-sur-la-migration-et-l-asile/>.